

پازاریرتسی -- فی ۲۱ ربیع الاول سنہ ۳۲۷ وفی ۳۰ مارت سنہ ۳۲۵

جمعیت علمیہ اسلامیہ نیک افکاریدر

صاحب امتیاز : فاتح مجیز درسعالمزندن
 سر محرر : فاتح مجیز درسعالمزندن
 مدیر مسئول : مشیخت مکتوبی قلعی خلفاسندن معمار زادہ :
 شہری احمد رامز مصطفیٰ تہری
 محمدا علی

مندرجات

انصاف	ابن الامین احمد توفیق	قوصودہ واقع فیروز بک جمعی	رجب
سیاست شرعیہ	ابن حازم . فرید	ادبیات	
استبداد ، دین	حسین حازم	یاودود	ابن الامین محمود کمال
دین اسلامہ ہدف مناقشہ اولان مسائلدن ..	مصطفیٰ صبری	کوی	فوزی
دیانتک مدیتہ لزوی	مصطفیٰ نقی	مفرقہ	
اتفاق	رفعت	حکام الشرع طرفندن مبعوثانہ تقدیم اولتان لایحہ	

نسخہ سی ۱ غروشد

آبونہ اجرتی (پوستہ اجرتیلا برابر)

ممالک اجنبیہ ایچون :
 ۱۲,۶۰ فرانق
 ۶,۳۰ »

استانبول وولایات ایچون :
 برسنہ لک ۶۰ غروش
 الی آبلنی ۳۰ »

درج ایدلیمان اوراق اعادہ اولغاناز

قارئلر مزہ :

اکثر مقالاتہ ابات کریمہ واحادیث نبویہ درج ایدلمش بولندینی نظر اعتبارہ آلنہرق رعایتسز لکندہ بولنلعمامسی
 رجا اولنور .

درسمعات

بکر اقدی . طبعمعی — وزیرخان

علمك مقامنه كچوب ده علم مقامسز بر اقلماسون. موهوماته وجود ویریلوب ده موجوداتدن اعراض اولماسون. عجز قوت فرض اولنوب ده مافوق استطاعه مهالك و مخاطراته دوشولسون.

انصافدن محرومیت، مورث غفقت و ضلالتدرکه — منصنانه ملاحظه اولنورسه بودعوائی مثبت نیجه اثار و دلائل تیقن ایدینه بیلر. — جناب حق خیر و فیضی پایدار بیورسون — خصوصاً انقلاب حاضرک ظهورندن بری جریان ایدن حادثات و وقایع — ارباب ایقان و انصاف ایچون — شو یوله پک چوق عبر و حقائقک ادراکنه وسیله لر بخش ایشدر.

واقعات و حادثاتدن عبرت پذیر اولیانلر، ادراک و انصافدن نصیبی بولمیانلر درکه شو عالم کیرودارده انلر ایچون فوز و فلاحه مظهریت پک متعسر در. غفلت علی الاکثر امال و عطالتله مألوف کیمسه لره عارض اولورکه عطالتله اتلاف ده شبهه سز خارج انصافدر.

انصافدن محروم و مظالم و مساوی کریوه لرنده پویان اولانلرک — ایرکچ — اوغرا دقلری سوء عواقب و خسران نظر عبرت و انصافدن نصل نهان قاله بیلیرکه : ادوار سابقه دن قطع نظر هر کون، حتی هر ساعت پک چوق مثاللر کورلمکدن خالی اولیور.

انصافدن محرومیت هر درلو احوال سیئه و احوال ردیئه نک رواجی دعوت ایدر. بشریته شین و شامت ایراث ایلر.

انصافک فقدانی دیگر خصائص عالیه نک ده انکسافی دهسا طوغریسی انمحاسنی مستلزم اولور. منصف اولیانلردن خیر و فیض امید ایدینه — نفعلرندن زیاده ضررلری کوریلیر.

بشریت مکرمه مطلقاً خصیصه انصاف ایله متصف اولمق لازمدر. چونکه انسانیه شرف بخش اولان اوصاف عالیه میاننده انصاف بر مزیت کران قدردر. ارباب

ایمانک ایشه انصاف شعار پک مخصوصیدر.

انصاف ایمانی جالب، ایمانده انی آمردر. ایمانی اولیانلرکده بعضاً انصافدن اثر کورولسه بیله، مؤمنلر دائماً و هر حالده منصفدر متورعدر. حقندن هراساندز. حقوق غیره تحطیدن پک زیاده مجتنبدر.

رب العالمین، جمله نک، خصوصاً عبادالاهی شاهراه رشد و سداده ایصال ایله وظیفه دار اولانلرک ایمان و انصافی افزون و مهاجمه زیغ و ضلالتدن مصون بیورسون. ابن الامین

احمد توفیق

سیاست شرعیه

۳۰

اجانبک حقوق مدنیه دن استفاده سی — اجانبک حقنده شرعک کوستردیکی آثار مهماننوازی — اجانبک کنندی مملکتلرنده ماللری رضالریله اخذک حلال اولدینی — متأخرین علمانک بیاناننه نظراً عقد سیغورطه نک درت صورته تدقیق — شرعک محل عقدی نظر اعتباره آلدینی — سفائن استیجاریه امتعه محموله نک سیغورطه سی — وبعض اعتراضاتک حل.

بردولت تبعه سدنک نائل اولدینی حقوق و امتیازه اجنبی بر تبعه دخی نائل اولور. شوقدرکه راجنبی زرده بولنورسه بولنسون، بولندینی محله حقوق مدنیه دن استفاده ایدرسده حقوق سیاسیه نائل اوله باز. بزم سیاست شرعیه مزده دخی معامله بومرکزده در. اجنبی بردولت تبعه سندن اولوبده برای سیاحت ممالک عثمانیه ده بولنانلره لسان شرعه « مستامن » دینورکه، بولنر ممالک عثمانیه ده بولندیجه حقلرنده ارائه روی شفقت و اظهار رأفت کوستریلرک حقوقلرینه تجاوز ایدلمه سی کی آثار مهماننوازی شریعت اسلامیه نک جمله وصایاسندن اولمغله شریعتک درجه مزیت و علو مقامی اثباته کافیدر.

ظن ایدر مکہ شرک و خصوصاً نظر اعتبارہ آلدینی شی
عقد لر دن تولد ایدہ جک اختلاف دہ اضاعۃ حقوقہ میدان
ویرمه مکدر. بتمک اولور که شرع محل عقد قانونی بینی احکام
شرعیہ بنظر اعتبارہ آلیبور. تطبیق قوانیندہ، حاکمیت ملیہ
و شخصیه بنظر ہلری و عقود و مقاولاتک محل عقد قانونی نہ
توفیق ایدیلوب ایدلیہ جکی مسئلہ لری حقوق خصوصیہ
دولہ واقف اولنلر جہ معلوم بولنیدن نظر بات شرعیہ
نہ برضہ در ذوق حس ایدن سیوری قہالیر بولایدہ کنڈیلر نہ
بر صلاحیت کورہ میہ جکار در. متبوع لری قانونیہ توقیفاً
اجانبک بایدق لری عقود و مقاولاتک منسوب اولدق لری
اجنبی محکمہ سنہ تابع اولمی مستند عہد و اقلہ برابر
کنڈیلر نجہ ناصل بر شرف عد او انڈیورایسہ «دارالامک
محل اجرای احکام شرعیہ» بولنسی حقنہ کی بیانات
شرعیہ ی پارلاق بر استقبالیہ تقدیر و قبولدہ تردد بیلہ
ایتمہز. بن دیگر بر مقالہ دہ و بحث لری مستقل اولہرق
یازہ جمعیدن شمڈیلک تفصیلدن صرف طر ایدہ حکم.

عقد سیغورطہ. عقود شرعیہ دن برسنہ قابل
توفیق اولمدینی و بولایدہ کی تضمینات. ضمانات شرعیہ دن
بولنمدینی مقدما عرض ایدلشیدی. متأخرین علمائک الذ
کنڈیلر نندن بعضینسک احکام عمومیہ فقہیہ استناداً
در میان استدکاری مطالعہ کورہ سیغورطہ عقدینی بر قاج
صورہ آیرمق اقضا ایدیور.

اولا: عقد مملاک عثمانیہ دہ وقوع بولور. و تضمینات
قومانیہ طرفندن بنہ مملاک عثمانیہ دہ تأدیہ او انورسہ
بوجائر دکلد. معافیہ سیغورطہ ایتدیرن بدل تضمینی
قومانیادن اخذ ایدرسہ مأخوذہ مالک اولورسہ دہ فقط
طبیب اولماز.

ثانیاً: عقد، مملاک اجنبیہ دہ واقع اولور و سیغورطہ
ایدیلان مالک ہلاکی تقدیر نہ بدل سیغورطہ مملاک
اجنبیہ دہ اخذ او انورسہ بوجائر در. چونکہ اجنبینک

حضرت عمر رضی اللہ عنہ کبی مجسم عدالت اولان
محترم بر خلیفہ نک قدس شریفی ضبط و تسخیریلہ ید عدالتہ
کیرد کنڈیلر کہہ اجانب حقنہ کوسر تدیکی مساعدات
واعطا بیوردینی امتیازات دین مین محمدینک نہ کبی
قواعد حقانیہ مبتنی اولدینی یار دکل اغیار نظر ندہ بیلہ
اثبات ایدر. فقط اساس «قایمولاسیون» عد ایدیلان
بوامتیازات اگر سلاطین عثمانیہ طرفندن سوءاستعمالانہ
او غرادلہ ایدی بوکون جملہ مرک رفی چارہ سنی دوشو.
ندیکمز «قایمولاسیون» حال حاضر ندہ بولنہ مازدی.
بعض سکہ نزلک بولایدہ خلیفہ مشارالہ عطف قباحتری
ہر بر علل و اعداریہ کنڈیلر نہ رد و بز بولہ بر ظندن
بیلہ خلیفہ مشارالہی تزیہ ایدرز.

عہود دولیہ واقف اولانلر خلیفہ مشارالہ عطف
مسئلہ دن زیادہ سلاطین عثمانیہ نک یک لزومسز اولان
تشیلات واقع لری نزارہ آلہرق توجیہ اتہاماتک ہانکی
نقطہ یہ منعطف اولہ جفی براز دوشونسہ لر دہا زیادہ
اظہار حقانیہ بولنمش اولور لر.

بناءً علیہ مسافرت طریقہ مملاک عثمانیہ دہ بولان
مستأمنلرک حکمی عینلہ تبعہ دن اولان ذیلر کیدر.
بوکا بناء مسافرت طریقہ مملاک اجنبیہ دہ بولان بر مسلم
اورادہ بر اجنبینک مالی رضاسیلہ اخذ ایدرسہ او مال
حلالدر. ولوکہ ربا و قمار طریقہ اولسون [۱] چونکہ
بولرک مالی اخذک حرام اولمی کنڈیلر بنہ غدر
و خیانت ایدلدیکی تقدیر دہ در. اما رضاسیلہ اخذدہ باس
یوقدر. نہ طریقہ اخذ ایدرسہ ایتسون. دارالاسلام
محل اجرای احکام شرعیہ بولنیدن بر مسلم مستأمنلہ
عقودات شرعیہ دہ بولنہ ماز. بنہ بر مسلم ایچون دار
اسلامدہ اولیان بر مستأمندن برشیء اخذی جائز دکلد.

[۱] بخلاف المسلم المستأمن فی دار الحرب فانه اخذ ماله
برضاہم ولو بر او قمار لان ماله مباح لنا الا ان الغدر
حرام الخ (رد المحتار).

کندی مملکتلرنده مالاری رضاسیله اخذ اولنور .
ثالثاً : عقد ممالک اجنبیهده وقوع بولور . پاره
ممالک عثمانیهده اخذ اولنورسه بوده جائز دکلدر .
چونکه دار اسلامده مال مستأمنی اخذ ایتک طیب
دکلدر . مکرکه شرعاً مستأمنه اعطاسی لازم کلان بر
مال اولسون . حالوکه بدل سیغورطه فساد عقده بناء
قومانیایه اعطاسی لازم گلز . یالکز بوقسمده ایکی
صورت واردرکه آتیده بیان ایده جکم .

رابعاً : عقد ممالک عثمانیهده وقوع بولور . فقط
سیغورطه ایدیلان مال مستهک بدلی ممالک اجنبیهده
اخذ اولنورسه بوده شق ثالث کیدر . چونکه ، عقد
عقود فاسیده دندر . شمدي براز تفصیل ایدهیم . تجار
برسینه ایجار ایدوبده اجرت معلوم ، مقابلنده تسلیم
ایلدیکی معلوم المقدار مالک محافظه سی ایچون مرکزی
ممالک اجنبیهده اولوب سواحل عثمانیهده اذن سلطانی
ایله آجته سی بولنان سیغورطه جیه مبلغ مبین متابانده
مال مذکوری سیغورطه ایتدیرونده اثنای سفرد
سفینه نك باقمی ویا غرق اولمی ویا خود قورصان
طرفدن اخذ ونهب ایدلمی صورتیه تلف اولسه
مال مستهکک بدلی مال مستأمندن اخذ تجار ایچونده
حلال اوله میور . چونکه بو ، التزام مالایزم قیلندندر .
مقام اعتراضده دینیه بیلورکه ، مودع ودیعه نك محافظه سی
ایچون اجرت اخذ ایدرسه ودیعه هلاک اولدیغی تقدیرده
ضمان لازم کلیور ؟ اوت ! فی الحقیقه ممکن التحرز بر
سبیدن طولانی ضمانت لزومی مجله نك « ٧٧٧ » نجی
ماده سی صراحتدن آیهده سیغورطه مسئله سی بوقیلدن
دکلدر . زیرا بونده سیغورطه ایدیلان مال سیغورطه -
جینک یدنده اولیوب بلکه سفینه نك قودانیه تسلیم
ایدلشدر . اما سیغورطه جی سفینه نك صاحبی ایسه
امته نك حفظ وحملی ایچون اخذ اجرت ایلش اولمقله
اجیر مشترک اولمش اولور . مودع ایله اجیر مشترکدن

هربری ایسه موت و غرق و حریق کی احترازی ممکن
اولیان خصوصاً تدن دولانی ضامن اولیه جقلری کرک
مجله نك و کرک کتب فقهیه نك صراحتلری اقتضاسندندر .
دینیه بیلورکه ، برکیمسه دیکرینه شو بولدن کیدیکز .
طریق امیندر دیوبده او آدمده ارئه ایدیلان طریقدن
کیدرکن اثنای راهده مالی اخذ ایدله اولوک امین
بولندیغی بیان ایدن کیمسه یه ضمان لازم گلز . فقط
« اکر مالک اخذ اولنورسه بن ضامنم » دیسه اوزمان
ضامن اولور . چونکه بو صورتده ضمانی درعهده
ایتمشدر . قاعده فقهیه یه نظراً غرور مواءنه ضمتنده
اولور ویا خود غار صفت سلامتی ضامن بولنورسه
منور غاره مراجعه صلاحیتداردر . شوقدرکه تفریرده
غارک خطر عالم اولمی لازمدر . مثلاً برکیمسه دکرمنه
طحن ایچون بغدادی کتیروبده دکرمنجی ، ماکنه نك
بغدادی القا ایدله جک یرینی کوستروب شورایه قوی
دیوبده بغدادی صاحبی ذخیره سنی اورایه بو شاندیننده
او محل دلیک اولوبده ذخیره دکرمنی تدویر ایدن صویه
قاریشوب تلف اولسه دکرمنجی ویا خود فابریقه جی
القا ایچون امر ایندیکی محکک دلیک اولدیغنه عالم ایسه
ضمان لازم کلور . چونکه مال حاجتی تفریر ایتشدر .
اما دکرمنجی خطر عالم اولمدینی حالده مال صاحبی
بو مخاطردی بیلوبده القا ایتش ایسه کندی مالی اختیاریه
اضاعه ایتش اولور .

حالبوکه سیغورطه جی سفینه نك غرق اولوب اولیه
جغنی بیلدیکندن تجارک تفریرینی قصد ایتمه مشدرکه حتی
ضمانله محکوم ایدلسون .

اما تجارک ممالک اجنبیهده شریکی وارسه مثلاً
درسادتن ذکی افندی اسمنده برتجار مائری قوما -
نیایی مراکب بحریاسندن برینه ٥٥٠ نوچی زیتون
یاغی تحمیل ایدوبده مارسیلایه بولانز شریکانه کوندره جکنی
اولجه اثار ایلمی اوزرینه شریکی مارسیلایه مال

استبداد، دین

[مابعد]

نظریه مذکور به توفیق حرکت ایدرک طباع حکمدارانده مرکوز یونان یشئه استبدادی استیصال ایتک خصوصنده اک اوکجه چیغیر آچان ، یونان حکمائی اولمشدر . شویله که :

حکمای یونانیه : استبداد اجزای طبیعت سرپان ایتش اولان حکمدارلرینه سیاست ادارهده اشتراک آرای قبول ایتدیره بیلیمک ایچون ، آنوریلک اوتهدنبری حرزجان ایدینکاری « الوهیتده اشتراک » عقیددسنی مسیریونک اساطیرینه مزوج اولهرق احیا ایله بواعتقادی ناسه تلقین ایتک کی رحله استعماله مراجعت ایتشلردر .

احداث و تلقین ایلدکاری بومذهب جدید حکمنجه مثلاً عدالت ، حرب ، امور بحریه به نظارت وسائر کجی مدبرات و مقتدرات کائناتدن هریری (حاشا) آیری ، آیری برر آله مدبره توزیع و تخصیص ایدیلمش و هر خصوصده حق نظارت ، یاخود بین الاله اختلاف وقوعی تقدیرینده حق ترجیح یالکز الاله الالهیه انحصار ایتشدر .

فلاسفه یونان حائز اولدقاری طلاق و اسان و سحر بیانلریله بو عقیده محدثین اذهان عامهده ایستدکاری کجی یرلشیدردکن صوکره آرتق جبارینی بولندقاری مقام افراد و استبداددن ایتدیرمک اداره ارضکده عین اداره ساکجی مشترک ابار واسطاسیله اجرا اولمق خصوصلریخی مطالبهیه خاتی قولای قولای سوق ایده بیلمشلردر .

اکن حکمای یونانیه نیک تثبیت حربت ، قلع استبداد فکریله قوردقاری شودولاب آشریک و اضلال حد ذاتنده باطل اولمسیله برابر منفعت ملحوظه سنه نسبه بیوک همده یک بیوک نناجی مضره تولید ایتشدر .

بین الحلق بو عقیده اشتریک انتشاری اوزرینده

محمولی کوندربلان تحمیلیه سندی موجبجه سیغورطه ایتدیروب انشای سیر و سوزده سفینه غرق اولدقده شریک مومی ایله سیغورطه جییه مراجعتله مال مستهاک بدائی سیغورطه جیدن طلب و اخذ ایدوبده استانبولده شریکی اولان واصل امتعهنی سفینهیه تحمیل ایدن ذکی افندی به ارسال ایتسه بولنک اخذی ذکی افندی ایچون حاللدر . هر نه قدر عقد فاسد ایتسهده سیغورطه ممالک اجنبیهده ایکی اجنبی بیننده وقوع بولمش وقومپانیانن اخذ ایدیلان بدل سیغورطه بارضا شریک تجارت اولان ذکی افندی به کوندربلش اولمقله اخذنده مانع متصور دکلدر .

اگر تاجر ذکی افندی ماریسلیده بوانوبده عقد سیغورطه اوراده وقوع بولور فقط بدل سیغورطه نی درس ایتده اخذ ایدرسه او زمان دقت اولنه حق جهت واردر . اگر ذکی افندی ایله سیغورطه جی بیننده بوخصوصده منازعه و ارسه ذکی افندی ایچون بدل سیغورطه تحت حکمک آله ماز . فقط بیلنلرند خصوصت اولوبوده مشتاتنک وکیلی اولان آجته بدل سیغورطه نی ذکی افندی به اعطای ایدرسه بولک اخذی ده حاللدر . چونکه ماریسلیده کی عتدک حکمی اولوبوب مال بارضا آلتش دیمکدر .

فقط عقد ، درس ایتده واقع اولوبده بدل سیغورطه فرانسهده آلتش ایتسه محل عقده نظراً عقد فاسد اولمقله ولوکه سیغورطه بدلتک اخذی رضایه مبتی اولسه بیله بو اخذ طیب اولبور . [۲] [۳]

[۲] رساله اجوبه محققه عن اسئله مفرقه لابن عابدین

صفحه ۱۷۷-۱۷۹

[۳] در مختار جلد ۳ صفحه ۳۴۴ مابعدی وار

تدبیر جزا ضبط کتبه سندن

ابن حازم فید